

2012. aasta ühiskonnaõpetuse lõpueksami tulemuste lühikokkuvõte

Regina Multram

Põhikooli lõpueksam ühiskonnaõpetuses toimus 13. juunil 2012. aastal, töö kirjutamiseks oli aega 2,5 tundi. Eksamil said õpilased kasutada Eesti Vabariigi põhiseadust.

Eksamitöö eest oli võimalik saada 75 punkti.

Eksamile sooritas 3022 eesti ja 554 vene keeles kirjutavat lõpetajat. Eksamitöö hindamine toimus koolis.

1. Eksami eesmärk

Haridus- ja teadusministri määruse nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord” (vastu võetud 17. septembril 2010. a) §7 lõige 1 sätestab põhikooli lõpueksamite eesmärgid:

1. hinnata riiklikes õppekavades määratletud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes;
2. saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
3. suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
4. siduda järjestikuseid haridusastmeid ja –tasemeid.

2. Eksamitöö ülesehitus

Eksamitöö koosnes viiest teemavaldkonnast ja arvamusoost. Ülesannete koostamisel oli järgitud ühiskonnaõpetuse riiklikus ainekavas olevaid põhi- ja läbivaid teemasid.

Õpilaste teadmiste ja oskuste kontrollimiseks kasutati eksamitöös eritüübilisi ja erineva raskusastmega ülesandeid: teabe tõlkimine teise vormi, töö allikmaterjalidega sh põhiseadusega, informatsiooni, mõistete grupeerimine, kaardi tundmine, valikvastustega ülesanne, järjestamine, avatud küsimusega ülesanne, lünkteksti täitmine, väitega nõustumine või mittenõustumine, allikate põhjal vastamine ja oma seisukoha kujundamine, situatsioonil põhinev ülesanne, probleemküsimuse avamine (arvamuslugu).

Eksamitöö võimaldas kontrollida õpilaste teadmisi, aga ka teadmiste rakendamise oskust, samuti õpilaste võimet näha seoseid, võrrelda, teha järeldusi, otsustada.

Tabel 1. Eksamitöö struktuur

Teema	Alateemad	Punktide arv
Inimene ja ühiskond	Rahvaarv Euroopa riikides. Eraelu. Isikuandmete kaitse. Identiteet.	11
Demokraatlik valitsemine	Demokraatia. Eesti riiklik korraldus. Valimised. Erakonnad. Eesti riik rahvusvahelistes organisatsioonides.	23
Üksikisik, riik, õigus	E-riik. Interneti ohud. Demokraatliku kohtupidamise põhimõtted. Kooli kodukord.	10
Riik ja majandus	Eesti maksusüsteem. Keskkond ja säästev areng.	14
Indiviid ja majandus	Tööturg. Noorte tööpuudus. Tarbimine ja tarbijakaitse.	11
Arvamuslugu	Miks on vaja riiki? Sallivus on oluline. Milline on hea kodanik?	6

3. Arvandmeid

Lühikokkuvõte on tehtud eksamikeskusesse saadetud valimi alusel. Valimis oli 1213 tööd.

3.1. Eksamitulemused aastatel 2006-2012 (valimi järgi)

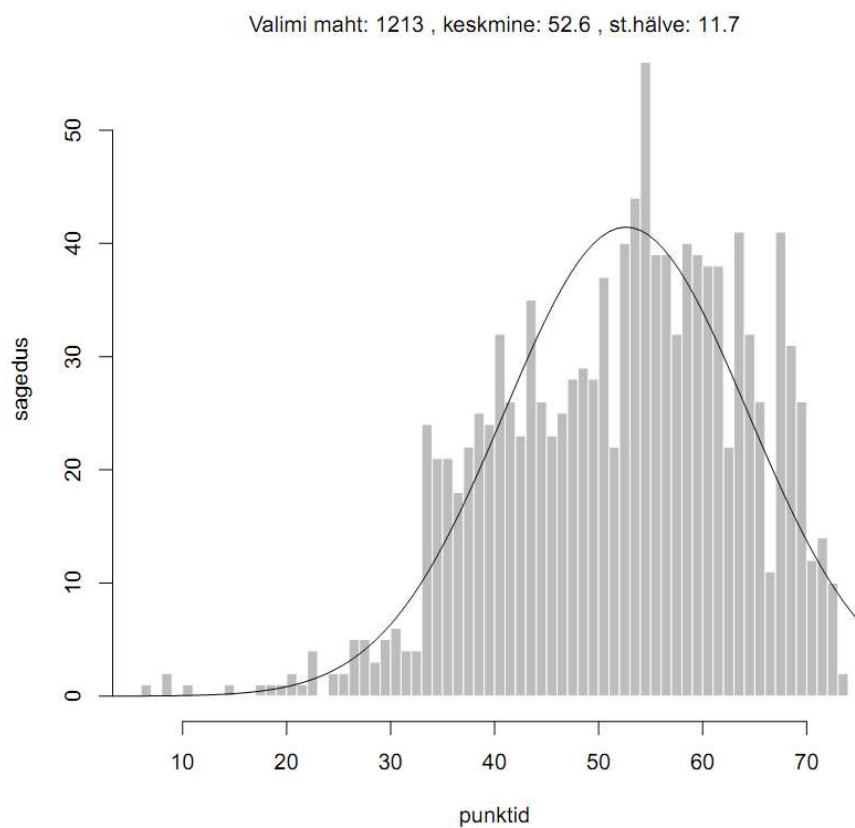
Tabel 2. Eksamitulemused aastatel 2006-2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Valim töö kirjutajatest	1086	999	985	1058	1210	1107	1213
Keskmine tulemus %	73.11	77.18	70.76	74.41	71.09	75.08	70.17
Keskmine tulemus punktides	54.83	57.90	53.07	55.81	53.32	56.31	52.63
Mediaan	56	59	54	57	54	57	54
Standarthälve	10.22	9.60	10.54	9.47	10.94	9.58	11.68
Minimaalne tulemus punktides	0	11	16	20	21	7	6
Maksimaalne tulemus punktides	74	75	75	74	74	74	74
Edukus % (hinded „3“, „4“, „5“)	98.34	99.20	97.50	98.50	98	98.60	95.80
Kvaliteet % (hinded „4“, „5“)	63.80	74.97	55.80	68.10	56.80	70.10	55.50
Eksami keskmine hinne	3.72	3.92	3.64	3.78	3.67	3.82	3.62
Aastahinde keskmine	3.89	3.86	3.81	3.86	3.84	3.89	3.86

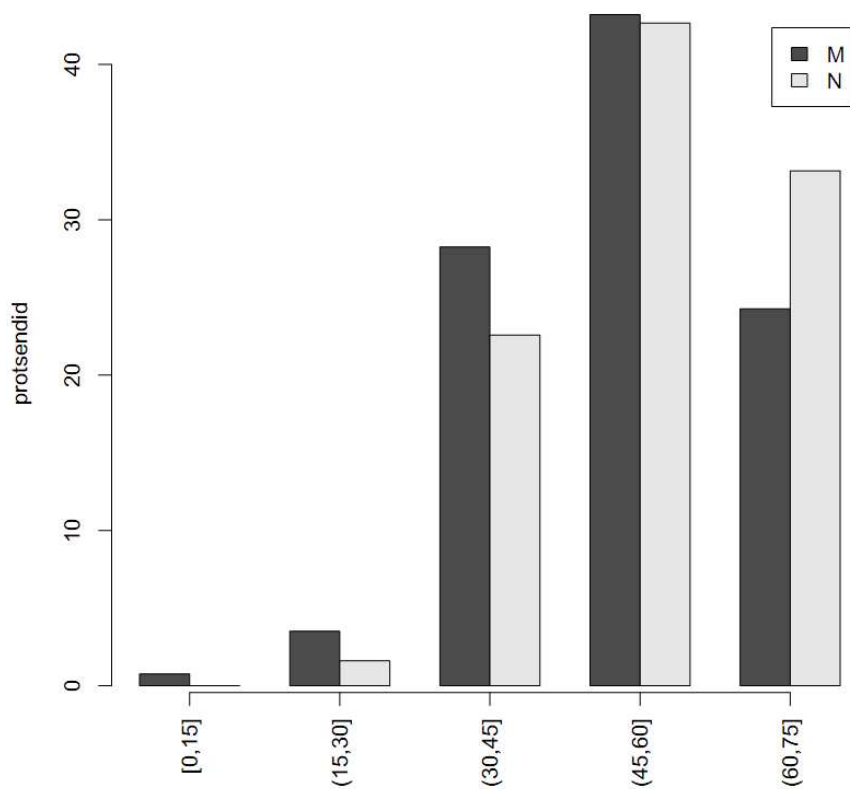
Ühiskonnaõpetust kooli lõpueksamiks valivate õpilaste arv on kasvanud. Kahel viimasel aastal on minimaalne punktide arv langenud (0 kuni 20). Edukuse % on püsinud aastate jooksul stabiilsena. Eksami keskmine hinne on sellel aastal pisut madalam võrreldes aastahindega. Võrreldes eelmise aastaga on kvaliteet langenud. Vene õppekeele koolide õpilased said eksami sooritada kuuendat korda. Valimisse ei sattunud ühtegi õpilast, kes oleks töö sooritanud maksimumpunktidele (75).

3.2 Üldandmed 2012

Joonis 1. Ühiskonnaõpetuse lõpueksami tulemuste jaotuskõver koos trendiga 2012

Joonis 2. Eksamitulemused soo järgi

Tabel 3. Eksamitulemused soo järgi

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
poiss	655	54.00	50.33	51.26	52.18	68.35	6	53	74	12.05
tüdruk	558	46.00	53.32	54.24	55.15	72.32	19	55	74	11.02
Kokku	1213	100.00	51.97	52.63	53.29	70.17	6	54	74	11.68

Tähised: **N** - eksaminandide arv, **N(%)** - eksaminandide arv protsentides, **st hälve** - standardhälve, **keskm** - aritmeetiline keskmine, **min** - minimaalne tulemus ja **max** - maksimaalne tulemus. **Mediaan**ist rohkem ja vähem punkte on saanud tulemuseks samapalju eksaminande. **AUP** (alumine usalduspiir) ja **ÜUP** (ülemine usalduspiir) tähistavad keskväärtuse usaldusintervalli usaldusnivool 95%.

Tütarlapsi oli valimis vähem, kuid nende keskmine tulemus oli kõrgem. Tütarlaste miinimum punktid on kõrgemad, kui noormeestel.

Tabel 4. Eksamitulemused õppekeele järgi

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
eesti	715	58.94	52.84	53.66	54.48	71.55	18	55	74	11.23
vene	498	41.06	50.08	51.15	52.22	68.20	6	52	74	12.15
Kokku	1213	100.00	51.97	52.63	53.29	70.17	6	54	74	11.68

Eesti keeles eksamitöö sooritajate keskmine punktisumma oli pisut kõrgem vene keeles sooritanute keskmisest. Vene keeles kirjutatud tööde madalaim punktisumma oli 6.

Tabel 5. Näitajad asukoha järgi

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	Keskm (%)	min	mediaan	max	st. hälve
Maakonnakeskus	102	8.41	49.64	51.91	54.18	69.22	21	54	74	11.55
Suurlinn	578	47.65	51.52	52.47	53.42	69.96	6	54	74	11.62
Valla- ja väikelinnakoolid	533	43.94	51.94	52.94	53.94	70.59	9	54	73	11.78
Kokku	1213	100.00	51.97	52.63	53.29	70.17	6	54	74	11.68

Keskmisest madalama tulemuse said maakonnakeskuste ja suurlinnade õpilased. Suurlinna ja valla- ja väikelinnakoolide õpilastel oli madalaim punktisumma alla kümne punkti, kui maakonnakeskuste õpilastel 21 punkti.

Tabel 6. Näitajad koolitüübi järgi

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
põhikool	206	16.98	52.69	54.23	55.78	72.31	15	55	73	11.26
põhikool ja gümnaasium, mis tegutsevad ühe asutusena	1007	83.02	51.58	52.30	53.03	69.74	6	54	74	11.74
Kokku	1213	100.00	51.97	52.63	53.29	70.17	6	54	74	11.68

Valimi järgi on keskmine ja miinimum punktid madalamad põhikoolis, mis tegutseb gümnaasiumiga ühe asutusena.

Tabel 7. Edukuse ja kvaliteedi näitajad soo järgi

Edukus – hinded 3, 4, 5

Kvaliteet – hinded 4, 5

N – õpilaste arv

	N	edukus	kvaliteet	edukus (%)	kvaliteet(%)
poiss	655	616	332	94.0	50.7
tüdruk	558	546	341	97.8	61.1
Kokku	1213	1162	673	95.8	55.5

Tabel 8. Edukuse ja kvaliteedi näitajad õppekeele järgi

	N	edukus	kvaliteet	edukus (%)	kvaliteet(%)
eesti	715	687	426	96.1	59.6
vene	498	475	247	95.4	49.6
Kokku	1213	1162	673	95.8	55.5

Nii edukuse kui kvaliteedi järgi on tüdrukud edukamad kui poisid. Õppekeelt aluseks võttes on eesti keeles kirjutavad õpilased ainult pisut edukamad vene keeles kirjutavatest õpilastest.

Tabel 9. Hinnete võrdlus soo järgi (ignoreeritud on kirjeid, kus aastahinded puudusid)

	N	aastahinnete keskmine	töö keskmine
poiss	655	3.70	3.54
tüdruk	558	4.06	3.72
Kokku	1213	3.86	3.62

Tabel 10. Hinnete võrdlus õppekeeke järgi (ignoreeritud on kirjeid, kus aastahinded puudusid)

	N	aastahinnete keskmine	töö keskmine
eesti	715	3.88	3.67
vene	498	3.85	3.55
Kokku	1213	3.86	3.62

Korrelatsioon aastahinnete keskmise ja eksamitöö hinde vahel: 0.60

Tabel 11. Arvamusloo temade valiku järgi

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	Keskm (%)	min	mediaan	max	st. hälve
Üheskoos ja vabatahtlikult saab ühiskonnas palju korda saata	395	33.67	52.26	53.35	54.44	71.13	19	54	74	11.03
Kodanik saab riigivalitsemises osaleda	378	32.23	54.06	55.20	56.33	73.60	21	57	73	11.22
Seadused on kõigile vajalikud	400	34.10	50.31	51.37	52.44	68.50	20	53	74	10.83
Kokku	1213	100.00	51.97	52.63	53.29	70.17	6	54	74	11.68

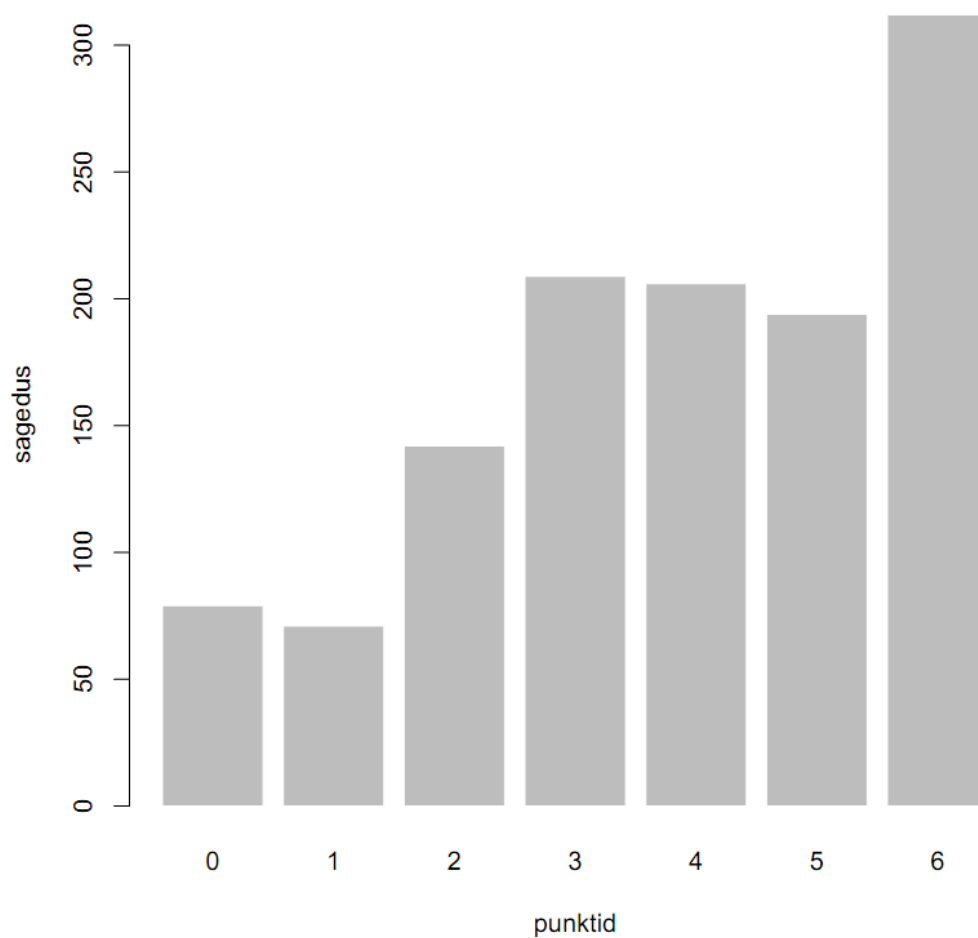
3.2. Arvamuslugu

Tabel 12. teemade valiku järgi

	N	N (%)	keskm	sooritusprotsent	min	max	mediaan	st. hälve
Üheskoos ja vabatahtlikult saab ühiskonnas palju korda saata	395	33.67	4.11	68.52	0	6	4	1.72
Kodanik saab riigivalitsemises osaleda	378	32.23	4.11	68.52	0	6	4	1.74
Seadused on kõigile vajalikud	400	34.10	3.67	61.25	0	6	4	1.69
Kokku	1213	100.00	3.83	63.86	0	6	4	1.84

Arvamuslooga tuldi toime rahuldavalt (sooritusprotsent 63,86). Paremaid tulemusi saadi kahe esimese teemaga.

Joonis 3.

3.3. Teemade lahendatus

Tabel 13. Teemade lahendatus, sooritusprotsent sugude ning õppekeele lõikes

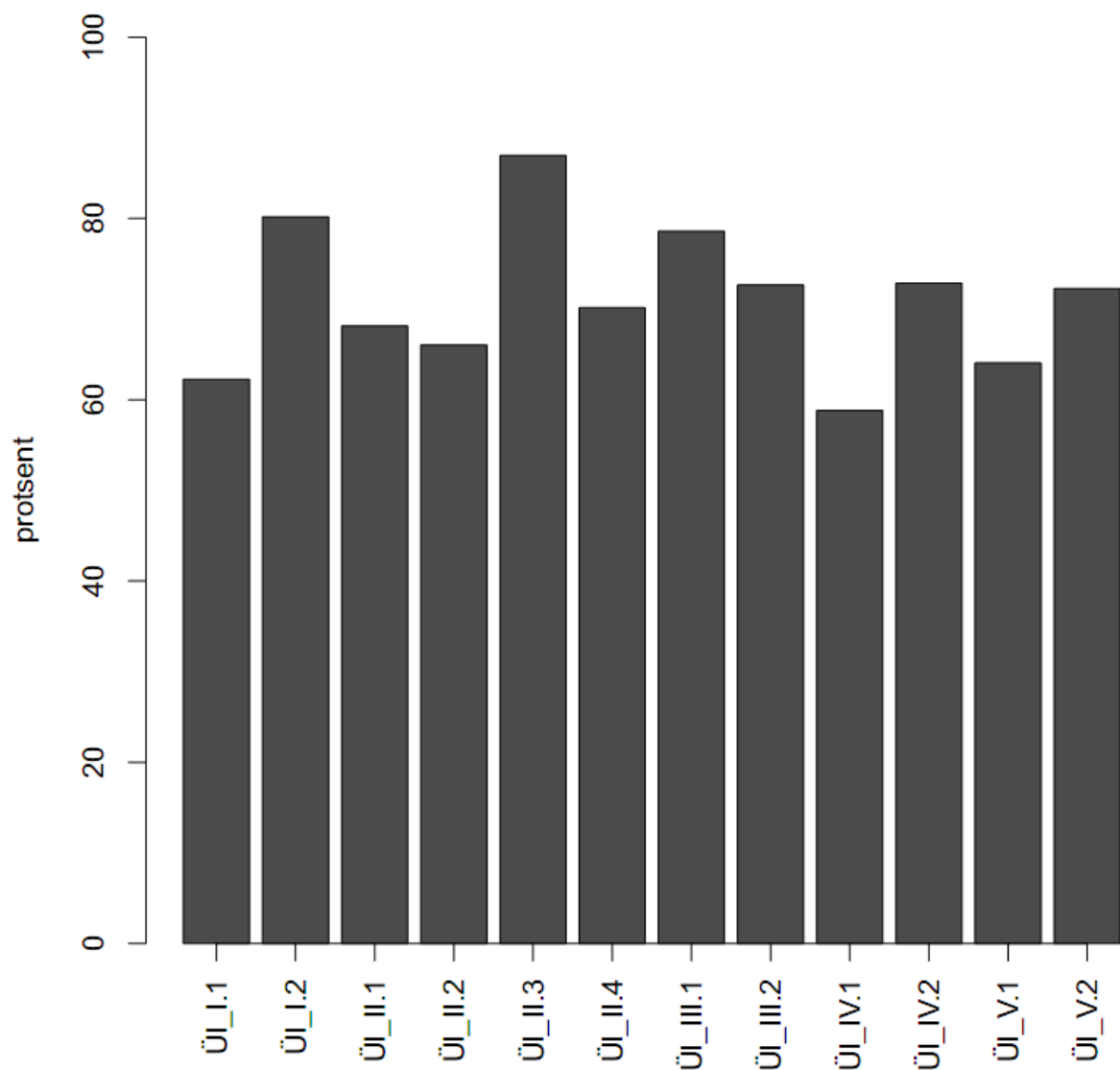
	miini mum	kesk mine	Kesk. %	max	M	N	Eesti	Vene	Eesti M	Eesti N	Vene M	Vene N
Inimene ja ühiskond	0	7.75	70.41	11	67.34	74.01	73.54	65.92	70.68	76.36	63.39	69.74
Demokraatlik valitsemine	1	16.81	73.11	23	71.74	74.72	73.75	72.18	72.22	75.27	71.16	73.72
Üksikisik, riik ja õigus	0	7.62	76.22	10	74.75	77.94	76.66	75.58	75.46	77.83	73.90	78.13
Riik ja majandus	0	9.08	64.85	14	64.43	65.34	64.25	65.71	63.40	65.08	65.64	65.80
Indiviid ja majandus	0	11.37	66.88	17	63.87	70.42	70.28	62.01	67.46	73.06	59.63	65.63

3.4. Ülesannete lahendatus

Tabel 14. . Ülesannete lahendatus, sooritusprotsent sugude ning õppekeelte lõikes

	min	kesk	kesk. %	max	st. hälve	M	N	Eesti	Vene	Eesti M	Eesti N	Vene M	Vene N
Ül_I.1	0	3.74	62.27	6	1.70	57.71	67.62	66.50	56.19	61.74	71.20	52.94	61.11
Ül_I.2	0	4.01	80.18	5	0.95	78.90	81.68	81.99	77.59	81.41	82.56	75.93	80.10
Ül_II.1	0	4.09	68.15	6	1.57	66.97	69.53	69.37	66.40	66.67	72.04	67.33	64.98
Ül_II.2	0	0.66	66.03	1	0.47	63.05	69.53	55.94	80.52	50.14	61.67	78.33	83.84
Ül_II.3	0	4.35	86.96	5	1.14	85.13	89.10	90.55	81.81	89.63	91.44	79.80	84.85
Ül_II.4	0	7.72	70.16	11	2.30	69.04	71.47	70.13	70.19	69.35	70.91	68.67	72.50
Ül_III.1	0	4.72	78.59	6	1.26	76.69	80.82	80.02	76.54	78.78	81.25	74.22	80.05
Ül_III.2	0	2.91	72.65	4	1.03	71.83	73.61	71.61	74.15	70.49	72.71	73.42	75.25
Ül_IV.1	0	4.71	58.83	8	1.82	58.72	58.96	58.86	58.79	58.87	58.85	58.54	59.15
Ül_IV.2	0	4.37	72.86	6	1.26	72.04	73.84	71.42	74.93	69.44	73.38	75.11	74.66
Ül_V.1	0	3.20	64.06	5	1.18	63.33	64.91	63.27	65.18	62.70	63.83	64.07	66.87
Ül_V.2	0	4.34	72.26	6	1.46	69.77	75.18	79.67	61.61	78.03	81.30	60.00	64.06

Joonis 4.

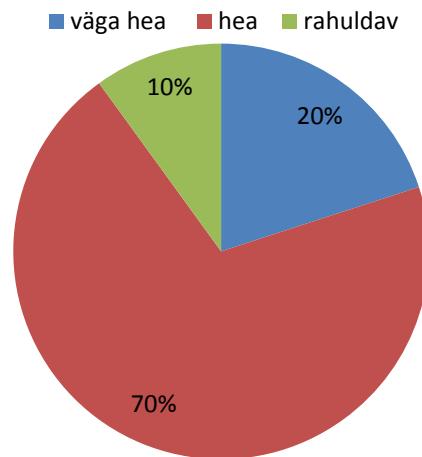

Valimi põhjal võib öelda, et kõige paremini tunti üksikisik, riik ja majandus teemabloki. Eesti keeles kirjutanud tüdrukud tundsid hästi ka inimene-ühiskond ja demokraatlik valitsemine teemablokke.

4. Õpetajate tagasiside eksamile

Ka sel aastal oli õpetajatel võimalus pärast eksamitööde hindamist täita küsimustik (elektrooniliselt), milles paluti anda üldhinnang eksamitööle ja hindamisjuhendile. Laekus 40 vastust.

Hinnang eksamile

Hinnang hindamisjuhendile

